

Dosarul nr. 2ra-1621/2022
2-21116101-01-2ra-11112022

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central (V. Suci)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Olar împotriva lui Vitalie Godoroja privind repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție,

împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Maria Olar a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Godoroja privind repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, solicitând încasarea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei.

În motivarea acțiunii a menționat că la 10 iunie 2021, Vitalie Godoroja aflându-se în or. Criuleni în preajma râului Nistru, în apropierea parcului, a numit-o pe Maria Olar cu diferite cuvinte injurioase, amenințând-o cu răfuială fizică, motiv pentru care a solicitat intervenția poliției prin serviciul 112.

La 10 iunie 2021, în privința lui Vitalie Godoroja a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție MAI 05334593, fiind sancționat pentru comiterea contravenției prevăzute la art. 354 din Codul contravențional, pentru huliganism nu prea grav, adică acostarea jignitoare în locuri publice a persoanei fizice, alte acțiuni similare ce tulbură ordinea publică și liniștea persoanei fizice.

Reclamanta a invocat că temei pentru adresare în instanță constituie art. 45 din Codul contravențional care prevede că persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se

aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art. 30 alin. (11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale. Soluționând cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui.

La 08 decembrie 2021, avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar a depus cerere prin care a solicitat încasarea din contul lui Vitalie Godoroja a cheltuielilor de judecată suportate pentru citarea publică în sumă de 100 lei.

Prin hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Godoroja Vitalie în beneficiul Mariei Olar prejudiciul moral în mărime de 1000 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Godoroja Vitalie în beneficiul Mariei Olar cheltuielile judiciare legate de citarea publică a pîrîtului în sumă de 100 lei.

S-a încasat de la Godoroja Vitalie în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 150 lei.

La 03 ianuarie 2022, avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, iar la 25 martie 2022, prin intermediul oficiului poștal a prezentat motivarea apelului, solicitând casarea parțială a hotărârii din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Criuleni, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 30 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins, din lipsă de temei, apelul declarat de avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar și a fost menținută hotărârea din 22 decembrie 2021 a Judecătorei Criuleni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel prin prisma art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, art. 1998 alin. (1), (2), art. 2022 alin. (1), art. 2036, art. 2037 din Codul civil, a concluzionat că instanța de fond just a admis parțial acțiunea și a încasat suma prejudiciului moral în sumă de 1000 lei or, cuantumul prejudiciului moral solicitat de către reclamantă în mărime de 20 000 lei este unul exagerat de mare, care de fapt nu urmărește în totalitate restabilirea dreptului încălcat, dar conferirea unei pedepse mai severe, cât și îmbogățirea fără justă cauză. Mai mult, la materialele cauzei au fost administrate probe suficiente care să confirme prezența prejudiciului cauzat, care se manifestă prin numirea cu cuvinte injurioase, în urma comiterii de către pârât a contravenției prevăzute de art. 354 din Codul contravențional.

De altfel, la determinarea compensației pentru prejudiciul moral instanța ține cont de importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată, de vârsta, profesia, funcția, nivelul de pregătire și de cultură generală al persoanei vătămate, tocmai datorită faptului că fiecare individ acordă valorilor o prețuire diferită în funcție de aspirațiile sale. La stabilirea cuantumului compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată ține cont și de măsura în care această compensație poate acorda persoanei vătămate o anumită satisfacție. Despăgubirea are și rolul unei satisfacțiuni oferite persoanei vătămate, care prin intermediul sumei alocate poată să procure altă satisfacție agreabilă, capabilă să înlocuiască pierderea suferită.

La 19 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice, avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar a declarat recurs împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții

de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea sumei încasate, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept din acțiune, suplimentar invocând că instanțele de judecată nu au examinat circumstanțele invocate de reclamant, și anume întinderea prejudiciului moral și suma compensației solicitate, nu au cercetat sub toate aspectele faptele care au generat cauzarea prejudiciului.

Recurentul consideră că compensația prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei este echitabilă pentru suferințele psihice și fizice la care a fost supus în legătură cu contravenția săvârșită de către pârât. Mai mult, deși legea nu prevede în mod exhaustiv criteriile de evaluare a cuantumului prejudiciului moral cauzat printr-un delict, sunt niște prevederi orientative, care ar ajuta la îngustarea numărului de metode de determinare a valorii reale a prejudiciului, ceea ce creează o stare de incertitudine în ceea ce prevede evaluarea acestuia. Cert este faptul că dauna morală și cea patrimonială nu sunt legate între ele, cea materială întotdeauna urmează de probat prin mijloace de probe stabilite în art. 93 din Codul de procedură penală, pe când cea morală, datorită faptului că nu poate fi probată prin intermediul probelor de la respectivul articol în majoritatea cazurilor, rămâne să fie bazată doar pe argumentele aduse de partea vătămată asupra survenirii și manifestării prejudiciului dat. Astfel, întotdeauna când sunt aduse probe asupra prejudiciului material el va fi acordat, ceea ce nu se întâmplă în cazul prejudiciului moral.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 30 iunie 2022. Decizia motivată a fost expediată participanților la proces la data de 12 octombrie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d. 78).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar s-a conformat prevederilor legale, declarând recurs la 19 octombrie 2022 împotriva deciziei 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 11 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului pentru notificare copia recursului declarat de avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-i dreptul de a depune referință asupra acestuia, însă trimiterea poștală nu a fost recepționată de către Vitalie Godoroja.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de

drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către avocatul Alexei Croitor în interesele Mariei Olar.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Galina Stratulat

Victor Burduh